

Детелина Барутчиева

ЛЮБОВИ

ЛЮБОВИ

ЛЮБОВИ

ЛЮБОВИ

Роман

ЛЮБОВИ

Предисловие

Недоумявам къде може да се скрила една цяла улица.

Възбудено се озъртам. Взира се. Неизвестността ме отегчава. Все още нищо не се случва. Пейзажът е онемял. В безличните стъклени фасади избухва слънце. Красиво, луксозно. Рекламно. „Слънцето – начин на живот. Пътувайте до слънцето, спете в слънчеви хотели, плувайте в слънчеви морета, купувайте слънчеви мечти“.

Идването тук е било заложено вътре в мен. Вероятно се е подготвяло от години. Досещала съм се, че един ден ще стигна до тази улица, но после мисълта ми се е понасяла в друга посока. По-скоро ме е било страх да се привързвам към някаква мисъл. Каквато и да е. Щяла съм да се чувствам задължена. Това е съсипване, обвързването.

Без да го осъзнавам, решението ми е било да забравя. Искало ми се е да съм била забравила. При това положение естествено е да не обърна внимание на сенките в душата си. Желанието да дойда постепенно е растяло, назрявало. Като възпалителен процес. Подмолно. Тихо, почти безшумно. Интимно. Цивилизовано. Болката е оставала отвътре, някъде из гънките. На душата, моженето, търпението. Сигурно съм плакала. Без да разбира. Ако бях доловила по-отдавна признаците, можех да съм дошла. Щеше да е по-навреме, вероятно щях да се ориентирам по-добре. Да намеря по-бързо мястото. Изглежда е това. Като че ли. Обаче не разпознавам пресечките, сградите, покривите им. Пространството е някак си изгубено. Затворено. Очаквам знак. Незабележим, незначителен. Дума. Половин дума. Звук. Повей. Дъх. Затаявам се. Напрягам се. Действителността не прониква, може вече да не съществува. Наблизо съм. Изглежда сякаш съвсем случайно съм минавала по някоя от съседните улици, повлекли са ме краката в тази посока, последвала съм ги механично. Никакви разсъждения. Никакви емоции. Прос-

то съм вървяла. Стигнала съм. Ето вече съм тук. Не съм абсолютно сигурна, че наистина е станало случайно. Не можем в нищо да сме сигурни. Казват днес е петък. Показват календар. Дванадесети декември. Петък. Всички са съгласни, но никой не е сигурен. Би могло да е тридесети, неделя. Какво ако е? Отчуждена съм. Отлъчена. Забравена. От всичко тук, от представите си, които се отдалечават, губят очертания. Не съществуват по-соки.

Изпарява се мирисът на дим, липа и здравец. После изведнъж усещам интимна близост. Помислям си го и ето сивкавият слой постепенно изтънява, отстъпва пред контурите на познатите сгради. Работилничките, магазинчетата отпреди много време. Боядисани прясно, освежени. Изплуват лица, които отначало не се различават, после постепенно се наливат с плътност. Обущарят. Бакалката. Зарзаватчийката и хлебарят. Тези двамата бяха започнали да си приличат. Погледите, които си хвърляха, тънеха в съзаклятие. Търсеха се. Дебнеха се през тесните витрини. Когато околните не ги наблюдаваха, бързаха да допрат телата си. Очите им придобиваха същата безизразност на древногръцки статуи. Черпеха се с кафе, лимонада, фъстъци на територията на единия, после на другия. Скриваха се навътре, спускаха за около час кепенците. Съседите. Баба Яга с метлата. Изящната Лилия, която се преструва на смахната, за да не ѝ досаждат. Асен с диабета. Дали са още живи? Децата, моите първи приятели. Сред тях съм и аз. Не си бях симпатична. Оприличавах се на ходещ скелет. Чувах как костите ми трополят. За късмет ужасният шум не стигаше до околните. В този момент никой освен мен не ги вижда. Присъствията невинаги са видими. Това изобщо не означава, че отсъстват. Ухае на горещ хляб. Фурната трябва да е съвсем наблизо. Хлебарят, разбира се, не е същият. Усещам дъха на цъфналата липа. Виждам я, едва я познавам. Къщата. Стара, излющена. Сякаш се е смалила. Полегнала е като безпомощно животно. Примирено. Безропотно. Стресиращо е, въпреки това ми се иска да не е халюцинация. Да е истинска тази древна, грозна, отчаяна съборетина. Затварям очи. Отварям ги, къщата си е там. Тръгвам бавно. Искам да осмисля този миг. Вървяла съм години. Оградата. Счупени дъски. Вратата е изтърбушена. През процепа вдигам резето.

Познато, почти присъщо движение. Имам усещане за завръщане. Възможно е изобщо да не съм си тръгвала оттук. Внушението нахлува в сърцето ми, отпуска задръстването. Точно така. Прибирам се.

Не мога да не вляза.

Влизам.

Когато излизам, ужасно ми се иска да споделя преживяването. Както и други преживявания в областта на чувствата. Да се потърся в тях, да се разпозная. Да разбера коя съм. Не е ли това, което цял живот искаме?

Докато се самоопределям, се появява героинята. Обстоятелствата, при които това става, не са от изключителна важност. Вероятно съм я очаквала. Млада. Красива. Непременно. Намеренията ми се променят. Искам да вникна в нея, героинята ми. Отдъхвам си – автобиографичността остава изцяло в областта на емоциите.

I

Долавям ухание на любов. Неповторимо, единствено. Безмозъчно, щуро. Естествено – романтично. Ореол. В розово. Нюанси на този цвят. По-светли и тъмни пластове. Предпочитанията са очевидни. Дрехи, шапки, шалове в розово. Обувки. Чорапи и ръкавици също. Едно бижу, съвсем обикновено, не е нужно да е скъпо, розов кристал, седеф. Не би си отказала колие с розови перли. Розовото сякаш е в кръвта ѝ. В желанията. В намеренията. Поръчва си представи и сънища в розова гама. Моята героиня, чиято история ще описвам, мисли в розово. Розови умения, осъществявания. Би искала да пожелава щастие, да би могла да го раздава. На познати. На непознати. На онези, които никога няма да срещне. За чието съществуване изобщо не подозира. Всичко добро. Хубав ден, хубава вечер.

Наситените усещания са свързани с розово-лилаво. Целомъдрие и едновременно дълбока страст.

Тя е сантиментална. Донякъде. Иска да може да обича. Също да бъде обичана. Да са нежни с нея, да ѝ оказват знаци на внимание. Една песен. Едно цвете. Предпочита да е живо. От-

къснатите цветя умират мъчително. Тя е жалостива. Любвеобилна. Би била щастлива, ако ѝ подарят всички съществуващи живи цветя. Харесва ѝ да си представя, че са нейни. Изведнъж се усеща богата.

В парка минава по алеите, оглежда цветята, гали ги с поглед. Говори им. Подарява ги от своя страна на все повече хора – да ги обичат. Да се грижат за тях. Да им пожелават всичко добро. Цветята умеят да са щастливи. Радостта попива в клетките им, съживява ги. Тогава поемат повече светлина. Стъблата им се изправят. Листата вече са освежени. Цветовете – сини, жълти, червени, лилави, оранжеви, други, които не могат да бъдат определени, светят. Сияят. Излъчват благодарност и удоволствие.

Тя разсъждава върху природата на цветята. Крехкостта им. Нетрайността. Постоянната промяна. Тук са, но вече увяхват. Движението. Изплъзването. Като всичко останало. Като любовта. Появява се, но вече си е тръгнала.

Постепенно се научава да живее сега. Само днес. В отрязък между вчера и утре. В междинността на минутите. Тази преходност я принуждава да мисли пространствено. Да се научи да избира. Дали си струва да се впуска. В едно или друго приключение. Да намира разликите. В началото на сантименталния си живот е импулсивна, първична, дива. Не си задава въпроси относно дълбочината на способността да обича. Вероятно е по-малко отговорна към собственото си усещане за чувство. Към онова на другите. Искала е да бъде просто щастлива. Без усложнения. Казвала си животът е блудкав, когато има привкус на обещана вечност.

Разсъжденията тук и по-нататък се отнасят основно за любовта. Най-вълнуващото приключение за една жена, каквото и друго да се изпречва на пътя ѝ. Търси любовта, иска да ѝ даде от себе си. В същото време държи да е свободна и безпристрастна, да не е подчинена изцяло на чувствените безпокойства, да избягва обвързването докрай.

Професионалният ѝ живот не се обсъжда на тези страници. Има се предвид, че държи на професията си. Т.е. не е тип „жена съм изключително и единствено“. Иска да е още някой.

Някъде. Тези ѝ емоции са далеч по-по-семпли от чувствените. Овладеями. По тази причина не се споменава с какво точно се занимава. Самостоятелна е. Категорична е в желанието си да се грижи сама за себе си. Егото ѝ не приема да бъде държанка. Дори когато е съпруга. Изглежда любовта ѝ е необходима, но не я има за единствена опора.

Понякога героинята може да има известна прилика с мен. Рядко е съществена. Начинът, по който възприемаме мъжете. По който даваме заявка за липса на безразличие. Маркираме територия. Стеснително, но безспорно. Безапелационно. Не сме безразлични към секса. Изобщо не. Той обаче не е номер едно за общуването.

Когато забравям, че героинята не съм аз, ще се обърквам, ще се питам какво правя сред непознати мъже, докато не си спомня, че това е тя. В някои случаи влизам подозрително в кожата ѝ. Когато стане твърде очевидно, ще се наложи да се дистанцирам. За да контролирам разказа. Повечето обстоятелства, в които тя попада, никога не са ми се случвали. Други съзнателно съм избягвала. Заради несигурност. Обърканост. Настръхналост. Страх от неизвестността. Толкова е човешко. Всичко, което върши човек, е човешко. И доброто, и лошото. Във всеки един момент. Не бива да се заблуждаваме относно собственото си естество. Да го отричаме или да се вземаме за някой друг. Съществува желязна вероятност да останем изненадани от последици, които, кой знае защо, ни се струват неоснователни. Непредвидими. А би трябвало да ги очакваме. Ябълка, която се откъсва от дървото, пада на земята. Или в някоя кошница. В отворената ни уста. Никой не се учудва, не пляска с ръце и не мисли да задава въпроса защо ябълката не остава да си виси във въздуха. И още. Когато се набутваме, при това съвсем сами, се питаме невинно как така влезнах в капана. После се напъваме да се измъкнем. Никак не е лесно. Били сме положили преди това невероятни усилия, за да стигнем дотук. Тя, героинята ми, вече моя приятелка, със сигурност е по-освободена като мислене, изказ и дори жестове. Тя е онова, което съм харесвала, но никога не съм съм си позволявала да бъда. Причината е онзи изобретен, изкуствено създаден свян, който е парализирал и ограбил сетивността ми и продължава да

ми внушава всякакъв вид забрани. За да не могат да се изтрият от съзнанието заблудите. Смущенията. Предубежденията. Натякванията. Безумията. Първородния грях. Несъстоялите се прегрешения. Водевилните обвързаности, неосъщественостите, чувството за вина. Огромни количества вина. За какво ли не. Дори заради желанието да се любиш. Как звучи – не мога да си позволя да изпитвам удоволствие от чисто биологичен акт, обявен за целесъобразен единствено с цел създаване на потомство. Заклеймяването е в различни варианти с наблягане върху нечестивостта на най-първичния нагон. Бил гадост, директно наследство от животинския свят. Затова, когато някой се държи по не съвсем подобаващ начин, го наричат животно. Не съм съгласна. Животните са къде-къде по-толерантни от хората.

Това улично куче например, което търси погледа ми. Какви миролюбиви очи! Настроено е философски. Ако го предизвикам, ще си подвие опашката. Възможно да ме ухапе. Честно е. Ще съм си си го заслужила. Животното обаче не е способно да изпита яростен гняв, да ме нарече безпardonно боклук, мръсно копеле. Или гадна муцуна. То е същество достатъчно изискано и не е в състояние да усети тръпка на садизъм. Да се подиграва с мен. Да злослови. Отровните емоции са приоритет единствено на човешкия ум. Той ги привлича. Отглежда. Подхранва. При това старателно, с удоволствие.

Защо този мъж не си маха ръката оттам, питат майка ми, баба ми, всички лели и стринки, съседките, заселили се в мен и дори онзи уж смотаняк от петия етаж, който се жени няколко пъти и упорито твърди, че колкото жени е целунал, ги е водил под венчило. Откъде „оттам“ се усмихвам, майка ми, баба ми, съседките..., усещам намек за гадости, за недопустимо поведение. Звучи като заиграване с оръжието, обявено за истински необходимо единствено в случая, цитиран по-горе. Човекът просто не желае да си сложи ръцете в джобовете. Може да са му тесни панталоните. Или да няма джобове. Тогава къде да ги държи тези свои ръце? На хълбоците си ли? Съответно няма ли да питате защо този мъж си държи ръцете на хълбоците. Не е ли доста заплашителна поза?

Щеше ли да изглежда по-почтен, ако постъпеше като онзи португалец, заради когото приятелката ми научи португалски, а той вместо да оцени жеста ѝ, я доведе до безумие и я съсипа? Години ѝ изпращаше безподобни страстни послания, образец на мъжко обожание. Преклонение. Преданост. Тя всеки път оставаше смаяна от възвишеността на душата му и умението да се изразява. Световен писател, развяваше тя писмата му пред носа ми. Нобелист. Не знае ли, че е гениален? Как е възможно да не го печатат? Слушах я завистливо, не бяхме равностойни. Нямах честта да бъда муза на гений. Да си призная, искаше ми се. Друго си е да те вее въображението на такъв човек. Тя хвърчеше високо над обикновената ми особа.

Един път получи уникално стихотворение, което ме запрати директно в ъгъла. Наведох отчаяно глава. Тя държи хвалебствена реч, подчерта приноса на произведението за вселенската култура, видя ѝ се малко и грабна телефона, за да смае един свой приятел, успешен поет на местно равнище с енциклопедични познания.

Превеждаше и не спираше да превъзнася божествената дарба на португалеца. После замълча. Почервения. Изкряска какво? Хвърли листовите на пода. Каза високо мискин. Мерд. Фак оф. Тихо помоли – прочети пак. Благодари. Извини се. Постави слушалката. Не било негово стихотворението, обясни, като влезе в час, а на истински носител на Нобел за литература. При това достатъчно известен. И той, и стихотворението му. Как може да се омагоса дотам, че мозъкът ѝ да блокира? Аз си казах – колко е по-спокойно да имаш за ухажори обикновени момчета. Никога няма да ти подлеят чак толкова мътна вода.

Лабилен е човешкият ум.

II

Както и да се разграничавам от нея, героинята, ще има мигове, в които неистово ще ми се иска да се потопя в нейните усещания. Няма да ми е възможно напълно да го избегна. Към края на разказа вероятно ще съм възприела отделни нейни жестове. Ще съм се сляла с тях органично. Няма да изглеждат като